proLékaře.cz | 25.11.2026

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

právě dostáváte do rukou první letošní číslo časopisu Transfuze a hematologie dnes, tradičního a renomovaného odborného periodika, které vstupuje do druhého čtvrtstoletí své existence. Redakce časopisu spolu s autory pro Vás připravili vydání, které je svými příspěvky ve velké většině zaměřeno na problematiku chronické lymfocytární leukemie. Toto onemocnění, které počtem případů dominuje spektru leukemií, je v posledních letech velmi intenzivně studováno jak z hlediska buněčné povahy, patofyziologie a molekulární genetiky, tak i z hlediska klinického, respektive terapeutického. Díky dynamickému nárůstu poznatků dnes detailněji chápeme patogenezi onemocnění, biologické děje v leukemických buňkách a jejich interakce s mikroprostředím krvetvorné a lymfatické tkáně. Zároveň máme možnost pro určitého nemocného individuálně připravit léčebný plán, a to na základě vyhodnocení řady biologických a klinických parametrů, a díky revolučním pokrokům ve výzkumu a vývoji, následnému klinickému zkoušení a implementaci nových, ve své podstatě revolučních léků, které v současné době již máme k dispozici ve své klinické praxi. Biologická a cílená léčba se dnes stává páteří léčby chronické lymfocytární leukemie a zásadním způsobem mění terapeutické algoritmy této choroby. Tři souhrnné práce a dvě kazuistiky z per (respektive počítačových klávesnic) českých autorek a autorů jsou věnovány biologicky velmi zajímavému a klinicky velmi významnému fenoménu Richterovy transformace. Tento syndrom poprvé popsal v roce 1928 Maurice Richter u pacienta s chronickou lymfocytární leukemií, u kterého se náhle rozvinula, rychle a ve svém důsledku fatálně progredovala generalizovaná lymfadenomegalie a hepatosplenomegalie. Dnes máme o podstatě, vývoji a chování Richterovy transformace vícenásobně informací, než měl ve své době Maurice Richter, léčebné ovlivnění tohoto stavu je však až na výjimky stále neuspokojivé a prognóza téměř stejně špatná jako před 100 lety. V době léčby novými inhibitory buněčných drah, zejména u opakovaně relabovaných a refrakterních pacientů se s tímto syndromem setkáváme relativně častěji a je i předmětem našeho zvýšeného zájmu z diferenciálně diagnostického hlediska. Z hlediska adekvátní léčby nemocného je totiž nutné velmi pečlivě odlišit vznik transformace leukemie od její progrese, což může být v řadě případů opakovaně relabovaných či refrakterních pacientů značně obtížné. I proto je Richterova transformace „horkým tématem“ současné hemato-onkologie, což dokumentují výše zmíněné publikace aktuálního čísla Transfuze a hematologie dnes, které tematicky vychází z edukačního bloku přednášek, které zazněly v roce 2019 na XXXIII. olomouckých hematologických dnech. Tyto práce pak doplňují dva souhrnné články věnované prognostickému a prediktivnímu významu chromozomových změn a mutacím genů spojených s rezistencí chronické lymfocytární leukemie léčené moderními inhibitory buněčných drah. Kromě toho nové vydání časopisu přináší i řadu dalších cenných informací, které stojí za Vaši pozornost.

Tyto řádky píšu v pošmourném, zamračeném a blátivém sobotním dopoledni uprostřed měsíce ledna roku dva tisíce dvacátého. Věřím, že v době, kdy se k Vám první číslo Transfuze a hematologie dnes dostane do rukou, bude už panovat přívětivé jarní počasí a Vy si jej s chutí a zájmem posílení slunečními paprsky a probuzenou zelení přírody kolem Vás prolistujete a posléze i podrobně prostudujete.

Vzrušující odborné zážitky při četbě Transfuze a hematologie dnes, dobrý a úspěšný celý rok 2020 Vám přeje

Tomáš Papajík
Hemato-onkologická klinika FNOL a LF UP v Olomouci